

Memòria projecte 2020

Coneix-nos millor a: www.cartografiadeconeixements.org

CARTOGRAFIA DE CONEIXEMENTS 2020
PER UN ABORDATGE INTERCULTURAL DE LA SALUT I L'EDUCACIÓ

ÍNDEX

PRESENTACIÓ	4
MEMÒRIA ACTIVITATS	7
1. FORMACIÓ A PROFESSIONALS SANITARIS, SOCIALS I EDUCATIUS	8
2. INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA	15
2.1 Pla de Salut Comunitària Intercultural al Poble-sec 2019-20	15
2.2 Somatització i salut emocional en dones migrades	15
3. DIVULGACIÓ	23
3.1. Presentació de la nova web del projecte	23
3.2. Sistemes de salut tradicionals: les plantes medicinals amb la col·lectiva colombiana “yerbateras”	27
3.3 Sistemes de salut tradicionals: la medicina tradicional xinesa	29
3.4. Divulgació de les 9 recerques del projecte en canals autonòmics i nacionals	31
CONCLUSIONS	32

PRESENTACIÓ

Qui som

Cartografia de Coneixements és un projecte que treballa per a la transformació social basada en una convivència intercultural equitativa. Creiem en la interculturalitat crítica com a model d'abordatge de les diversitats des d'una reivindicació d'igualtat de drets fonamentals de totes les persones. Treballem pel reconeixement de sabers i pràctiques culturals no hegemòniques, promovent el seu potencial transformador en les societats contemporànies.

El nostre propòsit

Denunciem la pervivència del racisme i les discriminacions que genera realitzant recerques, promovent un canvi de mirada en els professionals sanitaris i educatius, i acompanyant processos de participació comunitària. El projecte té com a objectiu impulsar la perspectiva intercultural i els seus principis, que són els següents:

1. Igualtat de drets i equitat en l'accés a oportunitats per tots els ciutadans i ciutadanes.
2. Coneixement i reconeixement de la diversitat (cultural, religiosa, sexo-afectiva...).
3. Diàleg intercultural i participació diversa.

Aquest projecte es planteja com a objectiu promoure el coneixement de l'interculturalisme com a estratègia de transformació social, amb especial atenció a la diversitat cultural i religiosa i les relacions de gènere.

Línies d'acció

Partint d'un enfocament comunitari, treballem en els àmbits sanitari i educatiu, àrees fonamentals per al benestar personal i col·lectiu.

Interculturalitat en l'àmbit sanitari: La finalitat de la intervenció en l'àmbit sanitari és reduir les desigualtats en salut, prevenint l'exclusió social de persones i comunitats culturalment diverses, fomentar la seva participació inclusiva als diferents territoris i oferir mesures fonamentades en el principi d'equitat.

Interculturalitat en l'àmbit educatiu: L'objectiu és contribuir a la reflexió i el diàleg necessaris perquè la comunitat educativa pugui adaptar-se a les diversitats actuals generant verdaderes condicions d'igualtat de drets i d'oportunitats a tot l'alumnat i a totes les famílies.

ACCIONS

2 FORMACIONS

2 PROCESSOS D'INTERVENCIÓ
COMUNITÀRIA

2 WORKSHOPS

CREACIÓ NOVA WEB DEL PROJECTE

DIFUSIÓ DE LES 9 RECERQUES DEL
PROJECTE

TREBALL EN XARXA

As. EAMISS
Fundació Àgape
As. Kalayaan Cultural
Federació Kalipi
Centre Filipí Tuluyang
Consulat Filipí
Amistad mujeres filipines
Ang Kabataan Organization
Centre islàmic Minhaj Ul Quran
Centre islàmic Faizane e Medina

As. Educativa Itaca
ICI Collblanc – La Torrassa

SATMI
Psiquiatria Transcultural Vall Hebron
SAPPPIR, Sant Pere Claver
RETORNA. Recursos terapèutics
pel benestar comunitari

C.C Sortidor
C.C Albareda
Casal de Barri Folch i Torres
Centre Cívic Trinitat Vella
Casal Cívic Trinitat Vella

Ajuntament de Barcelona
Agència de Salut Pública de Barcelona
Generalitat de Catalunya

C.C Sortidor
C.C Albareda
Casal de Barri Folch i Torres
Centre Cívic Trinitat Vella
Casal Cívic Trinitat Vella

Ajuntament de Barcelona
Agència de Salut Pública de Barcelona
Generalitat de Catalunya

Taules de salut mental dels diferents
districtes BCN

CAP Les Hortes
CAP Manso
Parc de Salut Mar

Fundació Tot Raval
As. Diàlegs de Dona
Pla d'acollida Poble-sec per Tothom
As. Sociocultural La Formiga
Radio Nikosia

DIVERSITAT INTERNA

37 professionals, dels quals:

4 de Poble Gitano

25 amb bagatges migratoris:

8 Pakistan

3 Marroc

3 Filipines

2 Bangladesh

1 Mali

1 Camerun

1 Gàmbia

2 Senegal

1 República Dominicana

1 Colòmbia

2 Argentina

MEMÒRIA ACTIVITATS

1. FORMACIÓ A PROFESSIONALS SANITARIS, SOCIALS I EDUCATIUS

1.1 Formacions en Salut Mental, Corporal i Immigració – Professionals sanitaris i socials Ciutat Vella i Poble-sec

1.2 Formació en metodologies d'intervenció per promoure la salut comunitària intercultural – Professionals de la mediació de Figueres

Nº formacions impartides: **4**

Nº total assistents: **94**

Àmbit	Formació	Nº assistents	Hores formació	Lloc	Docents	Mitjana avaluació
Salut mental / emocional	Salut mental i Immigració	55	12	Sala Ernest Lluch, Ciutat Vella	Rosa Cardús / Yolanda Osorio / Martin Correa-Urquiza / Anyeli Cisneros	8 (sobre 10)
Salut corporal i salut reproductiva	Salut reproductiva i Immigració	18	6	Centre Cultural Minjah ul Quran, Poble-sec	Rosa Cardús / Maria Tobeña / Kainat Iqbal / Komal Naz	Avaluació qualitativa
Salut femenina corporal	Salut femenina i autocures	18	6	Centre Cultural Albareda, Poble-sec	Rosa Cardús / Rocio Rojas / Kainat Iqbal /	Avaluació qualitativa
Metodologies d'intervenció	Metodologies d'intervenció per a la promoció de la salut comunitària intercultural	17	20	Figueres	Rosa Cardús / Wafae Moussaoui / Bombo Ndir / Abida Bashir	Avaluació qualitativa

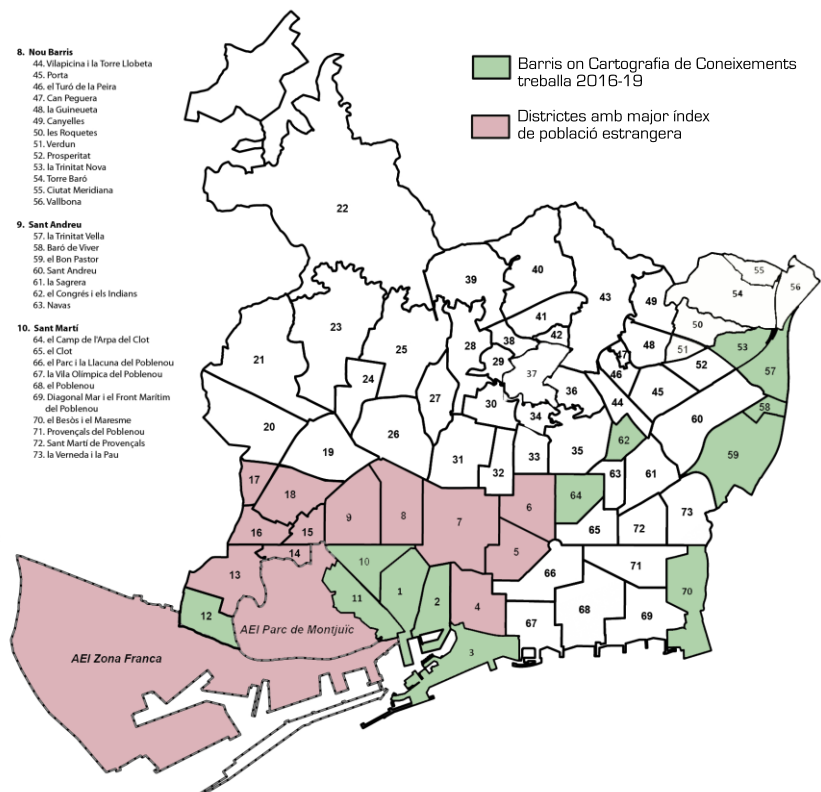
1.1 En què consisteix

Generar espais formatius d'encontre intercultural, d'aprenentatge i debat, i de transmissió de coneixements entre grups/poblacions i comunitats culturalment diverses en risc d'exclusió i/o afectades pel racisme, els agents de mediació i els equips de professionals dels àmbits sanitari, social i educatiu. Les formacions són centrals del projecte perquè representen els moments de vertadera interacció equitativa entre persones amb models culturals diferents, i el moment de màxima sensibilització i introducció del model intercultural (lluita per la igualtat de drets i l'equitat, reconeixement de la diversitat, diàleg i participació). Els/les mediadors/es culturals amb diferents bagatges migratoris són docents de les sessions, i aquestes atorguen un espai especial al diàleg entre les parts.

1.2 Territoris d'execució

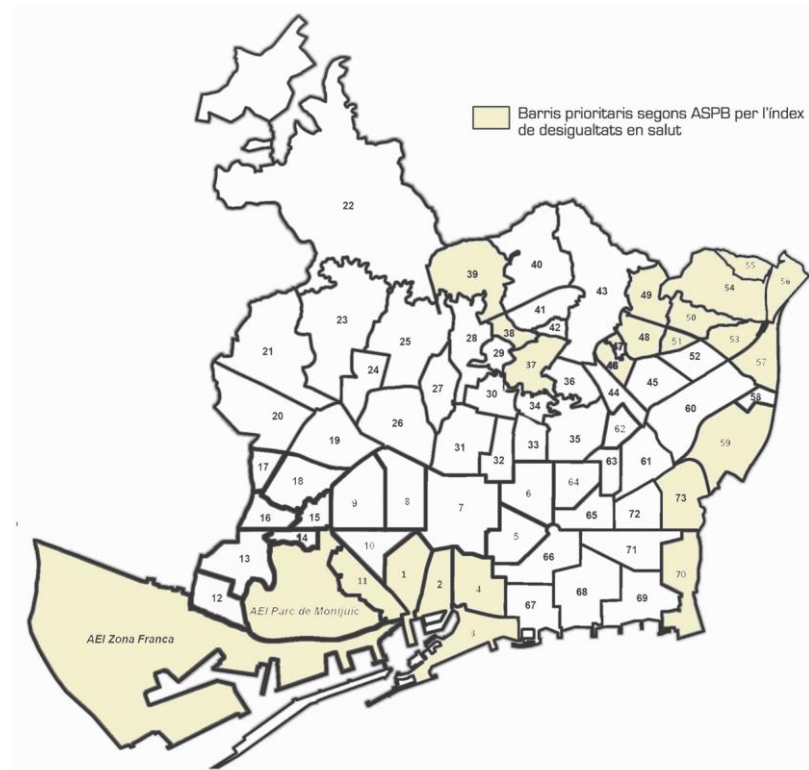
BARRIS DE BARCELONA

1. **Ciutat Vella**
 1. el Raval
 2. el Barri Gòtic
 3. la Barceloneta
 4. Sant Pere, Santa Caterina i la Ribera
2. **Eixample**
 5. el Fort Pienc
 6. la Sagrada Família
 7. la Dreta de l'Eixample
 8. l'Antiga Esquerra de l'Eixample
 9. la Nova Esquerra de l'Eixample
 10. Sant Antoni
3. **Sants-Montjuïc**
 11. el Poblenou
 12. la Marina del Prat Vermell
 13. la Marina de Port
 14. la Font de la Guàrdia
 15. Hostafrancs
 16. la Bordeta
 17. Sants - Badal
 18. Sants
4. **Les Corts**
 19. les Corts
 20. la Maternitat i Sant Ramon
 21. Pedralbes
5. **Sarrià-Sant Gervasi**
 22. Valldidera, el Tibidabo i les Planes
 23. Sarrià
 24. les Tres Torres
 25. Sant Gervasi - la Bonanova
 26. Sant Gervasi - Galvany
 27. el Putxet i el Farró
6. **Gràcia**
 28. Vallcarca i els Penitents
 29. el Coll
 30. la Salut
 31. la Vila de Gràcia
 32. el Camp d'en Grassot i Gràcia Nova
7. **Horta-Guinardó**
 33. el Baix Guinardó
 34. Can Baró
 35. el Guinardó
 36. la Font d'en Fargues
 37. el Carmel
 38. la Teixonera
 39. Sant Genís dels Agudells
 40. Montbau
 41. la Vall d'Hebron
 42. la Ciota
 43. Horta
8. **Nou Barris**
 44. Vilapicina i la Torre Llobeta
 45. Porta
 46. el Turó de la Peira
 47. Can Peguera
 48. la Guineueta
 49. Canyelles
 50. les Roquetes
 51. Verdun
 52. Prosperitat
 53. la Trinitat Nova
 54. Torre Baró
 55. Ciutat Meridiana
 56. Vallbona
9. **Sant Andreu**
 57. la Trinitat Vella
 58. Baró de Viver
 59. el Bon Pastor
 60. Sant Andreu
 61. la Sagrera
 62. el Congrés i els Indians
 63. Navas
10. **Sant Martí**
 64. el Camp de l'Arpa del Clot
 65. el Clot
 66. el Parc i la Llacuna del Poblenou
 67. la Vila Olímpica del Poblenou
 68. el Poblenou
 69. Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou
 70. el Besòs i el Maritim
 71. Provençals del Poblenou
 72. Sant Martí de Provençals
 73. la Verneda i el Pau

BARCELONA

El mapa mostra els **barris (13)** en els quals **Cartografia de Coneixements** ha impartit formacions des de l'inici de la línia de treball sobre Interculturalitat i Salut, i es juxtaposa amb els territoris considerats prioritari per els elevats índexs de desigualtats en salut (font: ASPB), i els districtes amb un major percentatge de població estrangera. Es prioritzen territoris on poder fer arribar les diferents formacions generades des del projecte, capacitant els professionals sanitaris i socials en perspectiva i competències interculturals.

ALT EMPORDÀ, Figueres

Per primera vegada, el projecte realitza formacions fora de la província de Barcelona (fins ara s'havien fet a Barcelona ciutat i L'Hospitalet). El Consell Comarcal de l'Alt Empordà coneix Cartografia de Coneixements a través del programa Salut als Barris de l'ASPB, i s'hi posa en contacte per tal d'encarregar el disseny i la realització d'una formació sobre metodologies comunitàries per a la promoció de la salut intercultural. La formació s'inscriu en el marc del Programa de Dones Referents Comunitàries de l'Alt Empordà, i és finançada des de Prospectasso, un projecte de dinamització de xarxes professionals en l'acollida a persones migrades a escala transfronterera.

Es genera una nova formació de 20 hores impartida per la coordinadora en col·laboració amb 3 de les mediadores del projecte, que recull els aprenentatges a nivell metodològic del treball realitzat entre el 2015 i el 2020.

1.3 Avaluacions

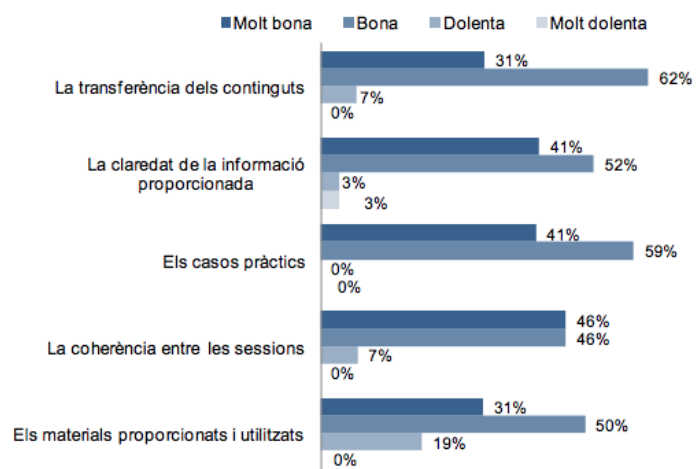
Avaluació quantitativa: En finalitzar cada formació els professionals beneficiaris omplen un qüestionari de satisfacció. S'utilitza un mateix model per a les formacions "estàndard" de quatre hores de duració.

Avaluació quantitativa i qualitativa: En el cas de formacions específiques que permeten més profunditat, com "Salut Mental i Immigració" (16 hores) i "Educació i Interculturalitat" (10 hores), s'han realitzat qüestionaris en línia més complexes on s'integren preguntes obertes que permeten una aproximació qualitativa a les percepcions de l'alumnat. Alhora, durant l'última sessió es realitza una dinàmica avaluativa a través del debat i l'escolta de les valoracions dels assistents i dels docents.

Avaluacions: Curs Salut Mental i Immigració. Ciutat Vella

L'avaluació es va realitzar a través d'un qüestionari en línia respost per 30 alumnes una setmana després d'haver realitzat la formació. L'avaluació quantitativa va ser realitzada des de la Comissió d'Interculturalitat de la Taula de Salut Mental de Ciutat Vella, i es va presentar en format informe analític. Aquí adjuntem algunes de les dades generals més importants:

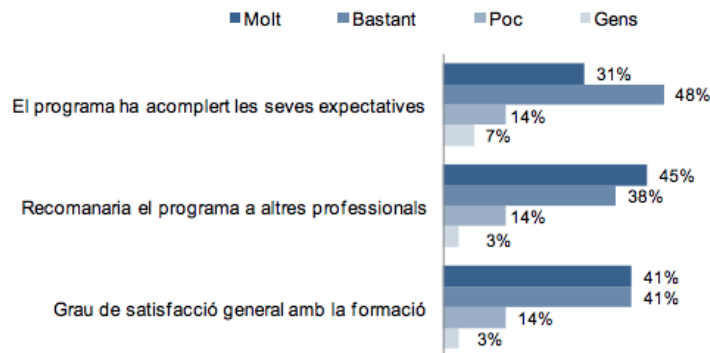
Valoració continguts

Aplicabilitat

Satisfacció i Assoliment d'expectatives

Per altra banda, la subcomissió d'Interculturalitat es va reunir a posteriori per compartir els resultats de les enquestes i realitzar una avaluació qualitativa entre els docents i les persones integrants de la subcomissió. El grau de satisfacció era elevat, però van sorgir algunes possibles qüestions de millora en la presentació de continguts interessants a tenir en compte de cara a pròximes edicions.

Avaluació qualitativa curs Metodologies d'intervenció per a la promoció de la salut comunitària intercultural. Consell Comarcal de l'Alt Empordà.

En tractar-se d'un encàrrec, les professionals de l'equip d'Inclusió i Atenció a la Comunitat del Consell Comarcal de l'Alt Empordà van ser les responsables d'aquest procés, i van optar per convocar totes les alumnes a una jornada de tres hores on compartir i avaluar qualitativament la formació. Les conclusions transmeses són d'un alt grau de satisfacció per part de les participants, que consideren molt necessaris tant els continguts metodològics oferts com l'intercanvi proper i vivencial de les diferents ponents de la formació, moltes d'elles també mediadores amb una llarga experiència professional que van esdevenir dones referents per a les alumnes.

Es va destacar també l'alt grau de confiança generat en els debats durant la formació, on tant les ponents com les alumnes van poder compartir experiències personals des de l'emocionalitat i l'exposició en primera persona, sempre respectada i sostinguda en un clima d'escolta i respecte.

Des del projecte la valoració és també altament positiva, i considerem important promoure i replicar aquesta formació, ja que condensa la metodologia testejada i executada durant els últims 5 anys d'experiència en la promoció de la salut intercultural, i pot contribuir a la catalització i ampliació de l'estratègia en altres territoris.

1.4 Valoració

El resultat de les formacions és molt positiu. Es considera una activitat clau per generar transformació social gràcies a la dotació de competències interculturals als professionals públics (d'àmbit sanitari, educatiu i social), que són finalment les persones que realitzen l'atenció directa als col·lectius amb diversos bagatges culturals i religiosos. Generar un canvi de mirada i una revisió crítica del mateix marc de referència cultural és bàsic per treballar i disminuir el racisme institucional i social, sigui aquest més o menys conscient.

L'any 2020 valorem molt positivament **haver ampliat l'abast territorial de les formacions a l'Alt Empordà**, amb qui s'obre una col·laboració que pot ser fructífera en anys posteriors. Alhora, aquesta activitat ha comportat la creació i el disseny d'una formació metodològica de 20 hores que recull l'experiència de 5 anys de treball en la promoció de la salut intercultural. És interessant donar més difusió i abast a la formació dissenyada, tenint en compte el potencial del seu caràcter eminentment pràctic i aplicable.

Per altra banda, **destaquem molt positivament la generació conjunta amb 3 serveis/entitats de la formació sobre Salut Mental i Immigració**, realitzada en el marc de la Taula de Salut Mental de Ciutat Vella. Aquestes col·laboracions reforcen el treball en xarxa al territori, i aposten per nodrir-nos a través de la complementarietat de punts de vista i àrees d'especialització entre entitats que treballem en el mateix àmbit (SATMI, Radio Nikosia, PROGBI, CEAI).

Remarquem en l'any 2020 la generació del catàleg de formacions oficials del projecte **Cartografia de Coneixements, disponible en català i castellà, i penjat a la nova web del projecte**. En el catàleg hi consten 11 formacions de l'àmbit de la salut i una formació de l'àmbit educatiu (queda pendent la inclusió de la formació dissenyada pel Consell Comarcal de l'Alt Empordà). És un document clau per poder ampliar l'àmbit d'abast de les formacions de promoció de la salut i educació interculturals.

Considerem imprescindible seguir potenciant l'àmbit formatiu del projecte per tal d'augmentar el radi territorial i el nombre de professionals formats en interculturalitat i de lluita contra el racisme, amb l'objectiu de què la perspectiva intercultural sigui un prisma de treball comú i generalitzat tant en els àmbits d'atenció social i ciutadana com en la planificació i l'execució de polítiques públiques.

2. INTERVENCIÓ COMUNITÀRIA

2.1 Pla de Salut Comunitària Intercultural al Poble-sec 2019-20

Salut mental:

2.2 Somatització i salut emocional en dones migrades

2.1. PLA DE SALUT COMUNITÀRIA INTERCULTURAL AL POBLE-SEC 2019-20: “COMPARTIM SALUT ENTRE DONES DEL MÓN”

Entitats col·laboradores	CEAI, CAP Les Hortes, CAP Manso, Oratori Faizane e Medina, Associació sociocultural La Formiga, Casal Concòrdia, Pla de Desenvolupament comunitari de Poble-sec, ASPB.
Nº participants	47 dones beneficiàries / 3 mediadores / 6 professionals sanitàries / 4 professionals entitats socials
Nº sessions	3
Lloc de realització	Oratori Faizane e Medina, CAP les Hortes, Casal Concòrdia, Centre Cívic El Sortidor
Equip executiu	Personal sanitari CAP Hortes i CAP Manso, responsables de les entitats involucrades, mediadors/es pakistaneses, bangladeshís i marroquines.
Temàtiques	Estructura i funcionament bàsic del sistema de salut públic espanyol, drets universals d'accés a la salut, hàbits saludables, salut sexual i reproductiva.

Personal implicat en l'acció: **64**

Personal sanitari: 7

Responsables entitats: 5

Assistents als tallers: 47

Mediadores: 4

Coordinació: 1

Tallers realitzats: **3**

4art TRIM 2019: 1

1er TRIM 2020: 2

2on TRIM 2020: 0

2.1.1 En què consisteix

Generació i execució de **Trobades de Salut Comunitària al Poble-sec**, organitzades entre el personal sanitari del CAP Manso i CAP Les Hortes i les entitats del teixit associatiu del barri (entitats de les comunitats amb bagatges culturals diversos). L'objectiu principal és treballar el vincle i l'apropament efectiu entre persones amb bagatges migratoris i personal sanitari, generant espais d'interacció positiva. El temps d'intercanvi directe és més llarg que el de la consulta i permet a les professionals sanitàries teixir relacions amb espais i persones de les comunitats fora del CAP.

Des de l'any 2019 es modifica el calendari d'activitats: ja no segueix una estructura temporal anual sinó que s'adapta al calendari del curs escolar. Així, es planifiquen espais d'encontre des del setembre del 2019 fins al juny del 2020. A causa de la situació de pandèmia COVID-19, les activitats van reduir-se, algunes d'elles passant al format en línia en aquells mesos en què la normativa sanitària no permetia els encontres presencials, i es van augmentar els recursos humans per fer acompanyament i seguiment de l'estat de les dones a causa dels efectes de la pandèmia en la seva salut mental i corporal a través de sessions virtuals.

Aquesta acció es reconfigura tenint en compte els principals resultats de l'avaluació de l'any 2018:

OBJECTIU 1: Espais de Sensibilització en salut en l'àmbit comunitari → Es considera assolit

OBJECTIU 2: Espais d'intercanvi horitzontal amb poblacions d'altres orígens culturals que potencïin la convivència intercultural

Es considera no assolit completament. Causes:

- Els tallers s'insereixen en espais formatius (classes de llengua en la seva majoria), espais que generen una expectativa de transferència vertical de coneixements → **Es prioritza generar els encontres en horaris i espais que no es corresponguin al 100% amb els espais de classe.**
- Excés d'informació transmesa → **Les sessions es basen molt més en el debat/diàleg i l'intercanvi mutu.**
- Es necessita més temps de tracte individualitzat entre persones i referents sanitaris, per resoldre dubtes personals i íntims → es proposa destinar un temps al final de cada sessió per si hi ha necessitat d'espai individualitzat, sempre en funció de la confiança general generada en el mateix grup

OBJECTIU 3: Creació de xarxa de treball intercultural en l'àmbit de la salut: entitats del tercer sector, mediadors/es, persones de diferents orígens culturals, personal sanitari → Es considera assolit i amb opcions de seguir creixent.

OBJECTIU 4: Relacions amb persones que siguin pacients dels centres de salut del barri

Assolit parcialment. Moltes de les persones participants estan al barri, però no sempre hi viuen (no hi tenen el seu CAP de referència) → **Es decideix seguir amb els grups en els quals hi ha més presència de persones residents al barri. Alhora, des del CAP es realitza una difusió addicional de l'espai de trobada per poder arribar a més pacients.**

A part de les modificacions anteriors, cal mencionar que al Pla 2019-2020:

- Es prioritza **seguir treballant només amb aquells grups que poden assegurar la continuïtat de les dones participants al llarg de tot el curs escolar 2019-20**, per tal de generar un vincle i una confiança més estables.
- Es deixa de treballar amb grups masculins després d’avaluar les nombroses dificultats encarades durant el 2018. No es considera que un espai de promoció i prevenció de la salut sigui prioritari pel col·lectiu d’homes pakistanesos de l’entitat Faizane e Medina.
- **Les professionals socials, sanitàries i les participants són totes dones.** La mateixa evolució del projecte i les característiques sociodemogràfiques dels col·lectius participants estableixen un protagonisme únic de les dones. El títol de les sessions es consensua com: “Compartim salut entre dones del món”.
- Es pretén **catalitzar l’experiència i els coneixements assolits durant els 3 anys a la resta de membres dels equips sanitaris de Manso i Les Hortes**, més enllà de les professionals membres de les comissions de salut comunitària.

Es configuren els següents **equips**:

Entitat	Personal sanitari	Tema taller	Nº i gènere assistents	País	Mediació	Lloc
Grup de Dones Anisa (Pla Acol·lida Poble-sec per tothom)	Pediatra CAP Les Hortes Llevadora CAP Manso	Els processos migratoris i les seves conseqüències en la salut	14 dones	Pakistan Bangladesh Índia Filipines	Urdú Bangla Àrab	Casal Concòrdia
Grup de Dones Oratori Faizane e Medina	Doctora i personal administrativa CAP Manso Infermera CAP Les Hortes		6 dones	Pakistan	Urdú	CAP Les Hortes
Grup de Dones As. La Formiga	Pediatra i infermera CAP Manso		27 dones	Pakistan Bangladesh Índia	Urdú Bangla Hindi	C.C Sortidor

2.1.2 Avaluacions

Es decideix en diferents reunions de coordinació amb les professionals de l'àmbit sanitari i social que **l'avaluació de cada taller serà qualitativa, i que serà realitzada per les responsables de cada grup de les entitats socials involucrades.** Es busca generar un espai de confiança amb les dones quan les professionals sanitàries ja no estiguin presents, de manera que l'efecte de "desitjabilitat social" que havia marcat tendenciosament en positiu les avaluacions d'edicions anteriors pugui ser menys notori. Alhora, es desestima l'opció de passar qüestionaris d'avaluació escrits també per no generar discriminació en les dones analfabetes o no alfabetitzades en grafia llatina. Aquesta decisió és fruit de l'avaluació realitzada l'any 2018.

De manera complementària, es realitzarà una **avaluació qualitativa** en finalitzar el Pla 2019-20, on es valorarà el procés del curs sencer en reunions d'equip entre **el personal sanitari, les referents de les entitats socials i les mediadores.**

2.1.3 Valoració

Es considera molt positiu haver destinat 6 mesos del 2019 a realitzar una bona avaluació del Pla 2018, permetent la reflexió i les modificacions necessàries en el Pla de Salut Comunitària Intercultural del Poble-sec 2019-20. Aquesta activitat es va realitzar en els mesos previs a la crisi sanitària de la COVID-19 i al confinament, mantenint el format presencial i metodològic. En l'acció van participar 47 dones migrades, 7 professionals sanitaris, 4 professionals de les entitats socials (Oratori Faizane e Medina, Associació sociocultural La Formiga, Casal Concòrdia, Pla de Desenvolupament comunitari de Poble-sec, ASPB, CAP Les Hortes, CAP Manso). L'activitat va treballar el vincle i l'apropament efectiu entre persones amb bagatges migratoris i personal sanitari, a partir dels espais d'interacció positiva generats.

Així doncs, el resultat d'aquesta acció ha estat molt positiu: les dones perceben una millora del propi estat de salut i demanen explícitament donar-hi continuïtat. A més, en els mesos posteriors al confinament, des del projecte es van augmentar els esforços en fer un seguiment i una comunicació a través de la xarxa creada en el Pla de Salut Comunitària Intercultural, a través del qual es va fer arribar en format virtual tota la informació necessària a les dones participants. També, es va fer ús d'eines digitals (web, xarxes socials, materials digitals, etc.) per fer el traspàs de materials i, a causa als efectes derivats de la COVID-19, es van incrementar els esforços per transmetre informació rellevant respecte a la crisi sanitària. D'aquesta manera, es va contribuir a la no exclusió d'informació necessària per garantir el benestar físic de les dones, ja que es corrobora la manca de gestió i mirada cap al col·lectiu de persones migrades en les mesures d'emergència sanitària per part de les administracions públiques.

Valorem molt negativament l'efecte que té i tindrà la COVID-19 pel que fa a la salut comunitària, on l'origen i la classe social han agreujat la discriminació en l'accés sanitari. **Considerem imprescindible que l'acció comunitària en l'àmbit de la promoció i la prevenció en salut es consideri servei essencial en el cas de possibles noves mesures restrictives, i que es prioritzi d'acord amb el discurs oficial de prevenció de la salut que tant abunda en mitjans oficials i administracions. Sense mesures d'equitat en salut per als col·lectius en risc d'exclusió social, no hi podrà haver una promoció de la salut igual per a totes les ciutadanes.**

2.2. SOMATITZACIÓ I SALUT EMOCIONAL EN DONES MIGRADES

Edició Trinitat Vella

Entitats involucrades	CEAI, As. Retorna, Servei d'Interculturalitat de Sant Andreu
Nº participants	16 dones d'origen pakistanès, marroquí, algerià
Nº sessions	6
Lloc de realització	Centre Cívic Trinitat Vella, Casal Cívic Trinitat Vella
Equip executiu	2 terapeutes corporals, 1 mediadora Paquistanesa, 1 noia per tenir cura dels infants
Temàtiques	Expressió emocional, dol migratori, generació de vincles, autocures.

2.2.1 En què consisteix

La salut mental en contextos de diversitat cultural i concretament en persones que han realitzat un procés migratori es veu greument afectada, i necessita respostes i iniciatives que afavoreixin el seu restabliment des d'una mirada que tingui en compte durant tot el procés les especificitats culturals i els sistemes de creences dels pacients.

Els Tallers de salut mental i corporal dirigits a dones pakistaneses volen tractar els processos de somatització de malestars relacionats amb el dol migratori.

OBJECTIU GENERAL: Oferir dispositius grupals adaptats a les condicions de gènere i identitat cultural, que tinguin en compte les dificultats socioafectives que viuen les dones migrades en contextos d'acollida. Adquirir nous hàbits de salut física, mental i emocional, basats en el coneixement i la valoració de la persona com a sistema holístic.

DESENVOLUPAMENT DEL TALLER: Hem creat un pla metodològic específic per al treball emocional i corporal de cada una de les 8 sessions. El primer dia, i per crear el recorregut terapèutic adequat a les necessitats del grup, es realitza un autodiagnòstic de les zones de dolor mitjançant dinàmiques participatives d'Art-teràpia. El resultat és el següent mapa corporal:

ZONA DOLOR									
Cabeza	Cervicales	Cint. Escapular	Espalda	n. ciàtico	Lumbares	Abdomen	Piernas (rod., tob.)	Brazos (hombro, codo, muñeca)	
									Espalda+cabeza+cervicales+n. ciàtico
									Abdomen(es áreas, estómago?)+cervicales+espalda
									Piernas+cervicales+cint. Escap.
									Brazo+hombro
									Lumbares+cint. Escapular
									Espalda+brazo+n. ciàtico
									Cervicales+cint. Escapular
									Brazo+codo+lumbares
									Cervicales+cint. Escap.+brazo+codo+piernas+pies
									Piernas+rodillas+espalda
									Rodilla+tobillos

2.2.2 Avaluacions

En tractar-se d'un tema tan subjectiu com la percepció del dolor i els malestars tant psíquics com corporals, hem utilitzat:

- Avaluació qualitativa, realitzada durant l'última sessió del taller, obrint cercle de paraula.
- Avaluació quantitativa utilitzant un qüestionari d'autopercepció de la mateixa salut. Les participants l'omplen la primera i l'última sessió, per tenir una visió evolutiva i del procés.

2.2.3 Valoració

El resultat d'aquesta acció és un èxit tant per la percepció de millora del mateix estat de salut que mostren les participants com per les demandes explícites que les dones realitzen **demantant donar continuïtat a aquesta activitat i, a poder ser, augmentant la periodicitat a dues sessions setmanals.**

Nombre y apellido: _____

TEST AUTODIAGNÓSTICO SOBRE NIVEL ENERGÉTICO

Marque con un círculo la cantidad de energía que tiene, del 1 al 100. El 100 representa la máxima energía que se pueda imaginar y, el 0, la mínima. El termómetro de la izquierda representa su energía antes de empezar las sesiones y, el de la derecha, la de después.

ANTES		DESPUÉS

TEST AUTODIAGNÓSTICO SOBRE CAPACITACIÓN EN LAS TAREAS DIARIAS

Marque la casilla que defina mejor tu situación. Una de cada párrafo. La columna de la izquierda representa tu estado antes de empezar con las sesiones de movimiento y emoción y, la columna de la derecha, el de después.

ANTES		DESPUÉS
☐	Puedo caminar muy bien	☐
☐	Tengo pequeños problemas para caminar	☐
☐	Tengo mucha dificultad para caminar	☐
☐	Puedo lavarme y vestirme sin problema	☐
☐	Tengo algunos problemas para lavarme y vestirme	☐
☐	Tengo muchas dificultades para lavarme y vestirme	☐
☐	No puedo	☐
☐	Puedo hacer mis trabajos diarios sin problema	☐
☐	Tengo algunos problemas para hacer mis trabajos	☐
☐	Tengo muchas dificultades para hacer mis trabajos	☐
☐	No puedo	☐
☐	No tengo dolor ni malestar	☐
☐	Tengo un poco de dolor y malestar	☐
☐	Tengo dolor o malestar fuerte	☐
☐	Tengo dolor o malestar extremo	☐
☐	No estoy ansiosa ni deprimida	☐
☐	Estoy un poco ansiosa o deprimida	☐
☐	Estoy muy ansiosa o deprimida	☐

TEST AUTODIAGNÓSTICO SOBRE EMOCIONES

Marque la palabra que acierte mejor su situación en cada una de las siguientes frases.

- **¿Cuál es la emoción que siento de forma más habitual?**
Miedo Tristeza Rabia Alegría
- **¿Cuál es la emoción que siento menos a menudo?**
Miedo Tristeza Rabia Alegría
- **¿Qué emoción me cuesta más de expresar?**
Miedo Tristeza Rabia Alegría
- **Ahora puedo diferenciar mejor mis emociones.**
Sí No Igual
- **Ahora soy más capaz de aceptar mis emociones.**
Sí No Igual

3. DIVULGACIÓ

- 3.1 Presentació de la nova web del projecte i creació del catàleg de formacions
- 3.2 Workshop sobre Sistemes de Salut Tradicionals: les plantes medicinals
- 3.3 Workshop sobre Sistemes de Salut Tradicionals: La medicina tradicional xinesa
- 3.4 Divulgació de les 9 recerques del projecte en canals digitals autonòmics i estatals

3.1. PRESENTACIÓ DE LA NOVA WEB DEL PROJECTE: <http://www.cartografiadeconeixements.org/ca>

3.1.1 En què consisteix

Generamos espacios de comunicación y aprendizaje entre personas y comunidades afectadas por el racismo y servicios sanitarios y educativos

Creemos en la *interculturalidad crítica* como modelo de abordaje de las diversidades desde una reivindicación de la igualdad de derechos fundamentales de todas las personas.

Després de 9 mesos de treball en el disseny, la creació de continguts, la imatge gràfica i la configuració de materials necessaris per a la web (catàlegs de formacions en salut i en educació interculturals), l'1 de juliol del 2020 es llança oficialment la nova web del projecte Cartografía de Coneixements.

La web ha estat realitzada per l'estudi Help-On, i s'ha pogut realitzar gràcies a un premi rebut l'any 2019 que bonifica les despeses de programació al 50%.

En l'actual web la informació del projecte s'actualitza i es reordena, presentant de manera més àgil i comprensible tant la metodologia del projecte com tots els serveis que s'ofereixen: Investigació / Formació / Intervenció / Mediació / Divulgació.

Les 9 recerques realitzades des de l'any 2016 són fàcilment consultables, i es publica un catàleg de formació sobre Salut i Interculturalitat (amb 11 formacions incloses) i un catàleg de formació sobre Educació i Interculturalitat (amb una formació inclosa).

En la pàgina Comunitats, es descriuen les diferents entitats i serveis de les diverses comunitats amb bagatges migratoris que conformen la xarxa de treball del projecte, linkant a les respectives pàgines de difusió i contacte.

La web es publica en format bilingüe (català / castellà) amb un doble objectiu: en primer lloc, poder ser consultada per persones o col·lectius amb bagatges migratoris que no vehiculen la llengua catalana i, en segon lloc, poder estendre la xarxa de treball fora de Catalunya, per tal de crear sinergies amb entitats i administracions espanyoles que també treballin en la promoció intercultural de la salut.

Investigación en interculturalidad

Realizamos procesos de investigación entre personas y comunidades racializadas, generando espacios de debate y construcción colectiva de conocimiento situado. La voz de las personas y comunidades afectadas por el racismo se amplifica y toma protagonismo en la detección de necesidades y construcción de estrategias para un abordaje intercultural de la salud y la educación.

Investigaciones publicadas

Clicka sobre la imagen para descargar nuestras investigaciones

3.1.2 Valoració

Els resultats són molt positius. Es millora de manera molt notable la web anterior i s'aconsegueix la professionalitat, la visibilitat i la difusió que el projecte mereix. Tenint en compte que existeixen molt poques iniciatives en àmbit ciutat i/o àmbit autonòmic especialitzades en la promoció de la salut intercultural, el projecte Cartografia de Coneixements assolix rellevància i responsabilitat en una societat greument marcada per les desigualtats generalitzades i específicament en l'àmbit de la salut.

La web respon a la **voluntat de posar a l'agenda social i política la necessitat de generar polítiques i programes que promociïn un accés equitable als serveis de salut i, alhora, reivindicar un paradigma cultural que entengui la salut molt més enllà de la restringida visió biomèdica.**

És una aposta per desuniversalitzar la mirada i obrir-la a altres savieses que tenen molt a aportar en la gestió de les actuals circumstàncies de crisi sanitària, **promocionant i difonent altres models complementaris per ampliar la mirada etnocèntrica i per comprendre les claus que s'amaguen darrere dels processos personals i col·lectius cap al restabliment de la salut.**

La web, en aquesta societat virtual, és una eina imprescindible per a poder difondre missatges i promoure canvis socials. La web estrenada el 2020 podem dir que és la carta de presentació de tota l'experiència acumulada durant 5 anys de treball en la promoció de la salut intercultural. Desitgem que serveixi més enllà del projecte.

ÍNDEX

4 Presentació i objectius generals de les formacions sobre Salut i Interculturalitat

5 Bloc 1: Formacions generals sobre Salut i Interculturalitat

- 6 · Abordatge intercultural de la salut
- 8 · Abordatge intercultural de la salut mental i els malestars emocionals

11 Bloc 2: Formacions específiques sobre Salut i Interculturalitat, segons temàtica i comunitat cultural

2.1: Salut física

- 12 · Malalties metabòliques en comunitats Paquistaneses
- 14 · Malalties metabòliques en comunitats Marroquines
- 16 · Malalties metabòliques en persones del Poble Gitano
- 18 · Maternitats i criances en comunitats Bangladeshís
- 20 · Maternitats i criances en comunitats Paquistaneses
- 22 · Maternitats i criances en comunitats Filipines

2.2: Salut mental i malestar emocional

- 24 · Drogodependències: Consum de shabú en comunitats filipines
- 26 · Antigitanisme de gènere i salut emocional de les dones Kalís
- 28 · Salut mental i malestars emocionals en comunitats senegaleses i malianes

32 Informació de contacte

CLICA
ALS TÍTOLS
per anar directament
a la secció

CARTOGRAFIA DEL CONEIXEMENT
Formacions en interculturalitat i salut 2

3.2. SISTEMES DE SALUT TRADICIONALS: LES PLANTES MEDICINALS AMB LA COL·LECTIVA COLOMBIANA “YERBATERAS”

Entitats involucrades	CEAI, Colectiva Yerbateras
Nº d'assistents	20 persones de públic
Lloc de realització	Virtual
Temàtica	Salut tradicional, medicina preventiva, pluralisme mèdic, perspectiva intercultural

3.2.1 En què consisteix

De la mà de persones rellevants en l'àmbit filosòfic, espiritual i social dels seus respectius contextos, ens preguntem principalment: (I) què significa gaudir d'una salut plena, (II) quines són les pràctiques medicinals i terapèutiques de cada sistema, (III) com es concep la relació entre les parts de l'organisme i el seu equilibri, (IV) quina és la relació socioterapèutica més beneficiosa pel pacient.

El format en línia del workshop “Sistemes de salut tradicionals: Les plantes medicinals amb la Col·lectiva colombiana Yerbateras” va consistir en un diàleg entre experts en interculturalitat, les companyes del col·lectiu de Yerbateras i la ciutadania en general que va assistir com a públic. L'objectiu del workshop va ser generar reflexions, opinions i respostes, lluny de fomentar "grans veritats universals".

En especial, venint de narratives sanitàries contundents i úniques que poc s'han contrastat amb altres visions. Per això, poder dialogar amb altres paradigmes sanitaris, que és el que fomenta aquest workshop, ens ha servit per posar llum en tots aquells esdeveniments en matèria de salut que han succeït aquest any. Així doncs, el workshop ha permès reflexionar entorn què entenem per salut i, en concret, hem pogut parlar sobre el misticisme en les comunitats llatinoamericanes com a element vehicular dels sistemes de salut tradicionals i introduir-nos en la història, els usos i les pràctiques de les plantes medicinals com la buguenví·lia, la farigola o l'eucaliptus.

salud
Hablamos de enfermedad
¿Qué opinan los sistemas de salud tradicionales sobre las narrativas sanitarias actuales?
Reflexionamos sobre: significado de salud | prevención | patología
atención a las personas enfermas | relación profesional - pacientes
Buscamos pensamiento y reflexión colectiva desde la diversidad cultural

Jueves 10 de diciembre de las 19h a 20:30h

Colectiva Yerbateras.
Con Mayra Sánchez, Colombia

1. Presentación de la Colectiva
2. ¿Qué entendemos por...?
Saberanía en salud
Autocuidado
Cocuidado
Exploración de nuestros cuerpos
Rituales y culturas populares
Campo físico, energético y emocional
Recuperación de saberes ancestrales
3. Plantas medicinales para acompañarnos en tiempos convulsos
4. Debate

Inscripciones en: cea.inscripciones@gmail.com

ACTIVIDAD FINANCIADA POR
OPORTUNIDADES DE EMPLEO
CARTOGRAFIA DE CONEIXEMENTS
CEAI
Centre d'Estudis Avançats
en Interculturalitat
Ajuntament de Barcelona

Ponents:

1. **Intervenció sobre sistemes de salut tradicionals basats en fitoteràpia** / Mayra Sánchez

2. **Dinamització** / Rosa Cardús, tècnica del Projecte Cartografia del CEAI / Xoán Vázquez, historiador del CEAI

3.2.2 Valoració

El projecte de Cartografia de Coneixements no elabora qüestionaris d'avaluació quantitativs per a les taules rodones i workshops que realitza, sinó que valora l'interès dels assistents a escala qualitativa al final de cada sessió. Pel que fa a aquesta sessió, la valoració que es fa és notablement positiva. El workshop va rebre més de 25 inscripcions, tot i que finalment 20 persones van assistir. L'activitat va permetre reconèixer altres visions entorn dels sistemes de salut tradicionals d'altres pobles, en aquest cas de Colòmbia.

L'activitat va generar un gran interès per part dels assistents, que es va demostrar a través de les preguntes, els dubtes i les reflexions que van generar al llarg de tota la sessió. Aquest interès en les plantes medicinals, concretament en els seus usos i pràctiques entorn del benestar mental i corporal, ha demostrat ser una temàtica poc coneguda de la qual la ciutadania i els professionals socials i sanitaris esperen seguir coneixent a través d'espais com aquests. Això ens demostra la necessitat per a continuar generant aquests espais de diàleg, interacció i transmissió de pràctiques i sabers no hegemònics entorn de la salut. A més, en aquest cas destaquem l'efectivitat de les eines digitals per a l'obertura d'espais amb col·lectius d'altres territoris del món, en aquest cas de l'Amèrica Llatina en connexió amb Catalunya. En aquest sentit, el fet que el workshop es desenvolupés de manera virtual ha fet que la diversitat entre els participants sigui major, comptant amb persones de la resta de l'Estat i de diferents països Amèrica Llatina.

3.3 SISTEMES DE SALUT TRADICIONALS: LA MEDICINA TRADICIONAL XINESA

Entitats involucrades	CEAI, Dr. Jinbao Mao
Nº participants	27 persones de públic
Lloc de realització	Virtual
Temàtica	Salut mental i tradicional, pluralisme mèdic, perspectiva intercultural

3.3.1 En què consisteix

La intenció d'aquest workshop és promoure el coneixement i la interacció dels diferents sistemes mèdics, integrant la medicina tradicional i complementària amb la medicina al·lopàtica com a necessitat cultural i sanitària als països occidentals. Aquesta activitat ens va permetre introduir-nos a les eines i tècniques tradicionals xineses per a millorar la salut mental i corporal de les persones.

El workshop va tenir un format virtual i va combinar la presentació i exposició al voltant de la medicina xinesa, deixant l'última mitja hora per a preguntes i reflexions. Vam convidar al doctor en medicina xinesa, Jianbo Mao, que ens va apropar a fonaments de la medicina xinesa, com el jing i el jang, i la concepció dels òrgans o les tècniques per conèixer com funciona el cos (llengua, suors, el pols). També ens va apropar a la detecció de manera prioritària de les zones del cos que està essent afectada, quin tipus de dolor té el pacient, com es millora el pacient (aplicant el fred o la calor...), com es tracta (l'ús de tècniques com l'acupuntura, etc.) i la importància del diagnòstic personalitzat.

salud
Hablamos de enfermedad
¿Qué opinan los sistemas de salud tradicionales sobre las narrativas sanitarias actuales?
Reflexionaremos sobre: significada de salud | prevención | patología
atención a las personas enfermas | relación profesional - pacientes
Buscamos pensamiento y reflexión colectiva desde la diversidad cultural

Jueves 17 de diciembre de las 19h a 20:30h
Medicina Tradicional China
Con el doctor **Jianbo Mao**, Barcelona
www.centromao.com

1. Presentación del doctor Jianbo Mao
2. Aportes básicos sobre la medicina tradicional China:
Concepto de la salud y del cuerpo humano: Qi, Yin Yang
Método de diagnóstico
Técnicas médicas: acupuntura, fitoterapia, Qi Gong.
3. Aportaciones de la Medicina Tradicional China en la prevención y tratamiento del COVID-19
Planteo médico al respecto de la gestión China del Covid19
4. Debate

Actividad gratuita. Inscripciones en:
ceai.inscripciones@gmail.com
Formato On Line, link una vez realizada la inscripción

Cartografía de Coneixements
CEAI
Centre d'Estudis Asiàtics i Mediterranis
Ajuntament de Barcelona

1. Intervenció sobre medicina tradicional xinesa / Dr. Jinbao Mao

2. Dinamització / Rosa Cardús, tècnica del Projecte Cartografia de Coneixements del CEAI / Xoán Vázquez, historiador del CEAI

3.3.2 Valoració

El projecte de Cartografia de Coneixements no elabora qüestionaris d'avaluació quantitativa per a les taules rodones i workshops que realitza, sinó que valora l'interès dels assistents en l'àmbit qualitatiu al final de cada sessió. Pel que fa a aquesta sessió, la valoració ha estat molt positiva amb personal sanitari i social participant activament en la generació de reflexions, preguntes i comentaris. El doctor, Jianbo Mao, ens ha aprofitat als fonaments de la medicina xinesa. També ens va apropar a la detecció de manera prioritària de les zones del cos que estan essent afectades, als diferents dolors, a la millora del pacient aplicant el fred i la calor, a l'ús de tècniques com l'acupuntura i a les característiques del diagnòstic personalitzat des d'un enfocament preventiu.

A més, el doctor Mao va convidar-nos a pensar en la importància de la combinació entre la medicina xinesa i la medicina occidental. El workshop també ens va permetre introduir-nos en les eines i tècniques tradicionals xineses per millorar la salut de les persones. En aquest cas, principalment vam conèixer el món fisioterapèutic, que remarca la importància de més de 2.700 tipus de plantes medicinals.

3.4. DIVULGACIÓ DE LES 9 RECERQUES DEL PROJECTE EN CANALS AUTONÒMICS I NACIONALS

3.4.1 En què consisteix

S'han optimitzat les 8 recerques sobre interculturalitat i salut generades del 2016-18, i una sobre educació i interculturalitat generada l'any 2019. L'objectiu ha estat promocionar-les i difondre-les a través de nous canals físics i virtuals amb l'objectiu de socialitzar el coneixement generat i augmentar l'impacte d'aquestes investigacions al sector sociosanitari. Aquesta iniciativa es va desenvolupar a través d'una estratègia basada en:

- El contacte directe a través de canals digitals presentant el projecte, les investigacions i els materials generats a més de 30 Universitats i Instituts, tant de Catalunya com de la resta de l'Estat, com per exemple Universitat de Lleida, Universitat Autònoma de Barcelona, Universitat de Girona (UdG), Universitat de València, Universitat Rovira i Virgili (URV), Instituto Cervantes, Universitat Jaume I; a una dotzena de revistes especialitzades en medicina a l'Estat Espanyol, entre les quals Revista Clínica Española, Revista Redacción Médica, Diario Médico i Diario Sanitario; a més de 100 contactes de personal de l'administració pública, personal amb el qual havíem treballat o que pertany a diferents entitats aliades; i a una dotzena d'associacions i entitats de fora de Catalunya que treballen o han treballat en temes de salut, educació i interculturalitat i considerem possibles aliats, com ara La Merced Migraciones, Salud Entre Culturas, Proyecto Amalgama i l'Aula Intercultural.
- La difusió dels materials pedagògics, les investigacions i els workshops a través de campanyes de comunicació fent ús de les xarxes de comunicació del projecte i del Centre d'Estudis Africans i Interculturals.
- Els repositoris digitals: hem contribuït a l'estudi i investigació en interculturalitat i salut mental i corporal a través de la difusió de les recerques i informes a diferents canals i webs que funcionen com a repositoris de material acadèmic, amb la voluntat que siguin accessibles al públic (acadèmia digital (UB), Academia.edu, Issuu.com o Researchgate.net).
- El contacte amb premsa: finalment, hem valorat que la presència als mitjans era essencial per a una bona difusió del projecte i tota la seva trajectòria. Per això, vam contactar i acordar una entrevista amb El Periódico de Catalunya, i vam contactar TV3 per oferir una entrevista, procés que encara es troba pendent de tancar.

3.4.2 Valoració

La valoració d'aquesta acció és notablement positiva, ja que no només ha garantit la difusió dels materials pedagògics a través de diferents mitjans arreu del territori estatal, sinó que també ha permès crear sinergies amb entitats i administracions espanyoles que també treballen en la promoció intercultural de la salut. Així, diferents entitats i associacions de comunitat gitanes, pakistaneses, dominicanes i filipines s'han posat en contacte amb l'equip de Cartografia per establir xarxes d'acció i saber més sobre el projecte.

CONCLUSIONS

CONCLUSIONS I LÍNIES D'ACCIÓ

Un any més, les activitats plantejades han permès continuar aprofundint en l'àmbit sanitari i promoure el benestar mental i emocional entre dones d'origen migrant. A més, han garantit el foment i la visibilització dels sabers de les comunitats amb diversos bagatges culturals i religiosos en espais on s'ha buscat la interacció amb professionals socials i sanitaris. Alhora, s'ha fomentat la seva participació activa en la detecció de necessitats i demandes per a l'abordatge intercultural de la salut, esdevenint agents protagonistes en la creació i execució de l'estratègia d'acció. Cal dir que l'any 2020 ha estat un any anòmal a causa de la COVID-19, que ens ha obligat a reforçar els recursos digitals per tal de donar resposta als efectes derivats de la situació. Tot i això, l'actualització de la web i la feina feta en els anys anteriors generant diferents materials pedagògics ha facilitat la transició cap a aquest format.

Destaquem, en primer lloc, la creació d'espais formatius d'encontre intercultural, d'aprenentatge i debat, i de transmissió de coneixements entre les comunitats amb diversos bagatges culturals i religiosos, els agents de mediació i els professionals de l'àmbit de la salut i l'àmbit social. Algunes de les formacions han estat amb relació a la salut mental i corporal, en salut mental amb relació al procés migratori o en salut femenina i autocures. Aquests espais formatius han comptat amb la participació d'agents de la mediació, de professionals dels àmbits sanitari, social i educatiu, els/les mediadors/es culturals i les diferents comunitats culturals.

En segon lloc, els workshops han fomentat i ampliat el coneixement de les diferents concepcions i pràctiques de la salut mental i corporal que ens aporta la diversitat cultural, a través de persones referents dels sistemes de salut no hegemònics. Concretament, s'han realitzat el workshop en "Sistemes de salut tradicionals: Les plantes medicinals amb la Col·lectiva colombiana Yerbateras", que va permetre reconèixer altres visions entorn els sistemes de salut tradicionals de pobles del sud global i el workshop en "Sistemes de salut tradicionals: La medicina tradicional xinesa" amb el doctor Mao, que va aproximar-nos a fonaments de la medicina xinesa, com ara el jing i el jang.

En tercer lloc, destaquem la continuïtat del Pla de Salut Comunitària Intercultural al barri del Poble-sec, valorat positivament per les 6 entitats comunitàries participants, els dos CAPs del barri i el Pla de Desenvolupament Comunitari de Poble-sec. Es va realitzar l'edició de "Compartim salut entre dones del món" al barri del Raval i Poble-sec entorn l'estructura i el funcionament bàsic del sistema de salut públic espanyol, els drets universals d'accés a la salut, hàbits saludables, i salut sexual i reproductiva. En la mateixa línia, per tal de fomentar la millora del benestar mental i corporal de les dones, hem donat continuïtat a la intervenció comunitària en salut mental "Somatització i salut mental en dones migrades" a Trinitat Vella. L'activitat va partir de la idea que la salut mental en contextos de diversitat cultural i, concretament, en persones que han realitzat un procés migratori, es veu greument afectada, i necessita respostes i iniciatives que afavoreixin el seu restabliment des d'una mirada que tingui en compte durant tot el procés les especificitats culturals i els sistemes de creences dels pacients.

En quart lloc, volem destacar els resultats obtinguts a través de la publicació de la web, on es troben les 9 recerques realitzades des de l'any 2016, un catàleg de formació sobre Salut i Interculturalitat (amb 11 formacions incloses), un catàleg de formació sobre Educació i Interculturalitat (amb una formació inclosa), les diferents entitats i serveis de les diverses comunitats amb bagatges migratoris que conformen la xarxa de treball del projecte, linkant a les respectives pàgines de difusió i contacte; i la difusió a diferents mitjans nacionals, repositoris i entitats d'arreu del territori per ampliar les xarxes i la visibilitat del projecte.

Ens pots trobar a:

www.cartografiadeconeixements.org